

(ตราของสหกรณ์)

ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

พ.ศ.....

ตามมติของที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.....จำกัด
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ (หรือด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม)
ให้แก้ไขข้อบังคับโดยยกเลิกข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์เสียทั้งหมด และให้ใช้ข้อบังคับฉบับนี้แทนซึ่งนายทะเบียน
สหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแล้ว มีความดังนี้

ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด พ.ศ.....”

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่น่าายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียน ให้ยกเลิก
ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์ที่มีอยู่ก่อนข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์ฉบับนี้ใช้บังคับ นับแต่วันที่ข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์
ฉบับนี้มีผลบังคับใช้

ข้อบังคับ

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

หมวด 1

ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 1 ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ชื่อ ..... ชุมชนสหกรณ์การเกษตร..... จำกัด

ชื่อภาษาอังกฤษ ..... Cooperatives Federation, Limited. (ถ้ามี)¹

อักษรย่อ .....

ประเภท ..... สหกรณ์การเกษตร

ที่ตั้งสำนักงาน (ใหญ่) เลขที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ที่ตั้งสำนักงาน (สาขา) เลขที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ท้องที่ดำเนินงาน .....

สหกรณ์อาจย้ายที่ตั้งสำนักงานได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นสมควร โดยแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ และให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในการประชุมใหญ่คราวต่อไปด้วย

²ตราของชุมนุมสหกรณ์ ตราของชุมนุมสหกรณ์มีรูปลักษณะ ดังนี้

.....
.....
.....

¹ สหกรณ์ใดที่ไม่ประสงค์กำหนดชื่อภาษาอังกฤษก็สามารถเอาออกได้

² ตราของสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นถือใช้จริง จะต้องถูกต้องตรงกับที่กำหนดในข้อบังคับ เนื่องจากสหกรณ์มักจะพิมพ์ตราในข้อบังคับเป็นรูปสี่ แต่ตราจริง

ที่ใช้จะมีเพียงสี่เดียว

หมวด 2

วัตถุประสงค์และอำนาจกระทำการ

ข้อ 2 วัตถุประสงค์ ชุมชนสหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์และจริยธรรมอันดีงาม อันมีการประหยัด เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถอยู่ดีกินดีมีสันติสุข รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) รวบรวมหรือรับซื้อผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิกหรือจากบุคคลภายนอกมาเพื่อขายหรือแปรรูปออกขายเพื่อให้ได้ราคาดี
- (2) เป็นตัวแทนสหกรณ์สมาชิกในการขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อย่างอื่น หรือในการซื้อสิ่งของตามความประสงค์ของสหกรณ์สมาชิก
- (3) ให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกในการดำเนินงานของชุมชนสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งการส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ การปรับปรุงบำรุงที่ดิน การจัดระบบส่งน้ำและการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
- (4) ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผล หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
- (5) ส่งเสริมการออมทรัพย์และให้บริการด้านสินเชื่อแก่สหกรณ์สมาชิก
- (6) เป็นผู้แทนรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสหกรณ์สมาชิก

ข้อ 3 อำนาจกระทำการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชนสหกรณ์ ให้ชุมชนสหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มียุ้งฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาสินค้า หรือรับฝากผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
- (2) จัดให้มียานพาหนะขนส่งเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางเกษตรสำหรับให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกตามความจำเป็น
- (3) จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สหกรณ์สมาชิก
- (4) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และตราสารการเงิน
- (5) ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สหกรณ์สมาชิก
- (6) รับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

- (7) กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์
- (8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
- (9) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์อื่น
- (10) ซื้อหุ้นของสหกรณ์อื่น หรือของสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (11) ซื้อพันธบัตรรัฐบาล
- (12) ซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- (13) ค้ำประกันเงินกู้ หรือสินเชื่อของสหกรณ์สมาชิก รวมทั้งการค้ำประกันการให้เช่าซื้อหรือให้ยืมทรัพย์สินอื่นแก่สหกรณ์สมาชิก
- (14) รับและจัดการเกี่ยวกับเงินอุดหนุน เงินยกให้ หรือการช่วยเหลืออื่น ๆ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์ได้รับ
- (15) จัดให้มีไว้เพื่อขาย หรือแจกจ่ายซึ่งตำรา คู่มือ อนุสาร จุลสาร รายงาน สถิติ หนังสืออื่น ๆ เครื่องเขียนแบบพิมพ์ ของที่ระลึก และเครื่องใช้ประจำสำนักงานที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การดำเนินงานของสหกรณ์สมาชิก
- (16) ประกอบกิจการโรงพิมพ์
- (17) จัดให้มีการศึกษาอบรมแก่กรรมการดำเนินการ และพนักงานของสหกรณ์สมาชิกเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพ
- (18) ส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางสหกรณ์
- (19) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์อื่น ขบวนการสหกรณ์ทั้งภายในและต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- (20) กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รวมทั้งการถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินสิทธิครอบครอง ซื้อ แลกเปลี่ยน โอนหรือรับโอน เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สิน ตลอดจนดำเนินการกิจการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วย

หมวด 3

ทุน

ข้อ 4 ทุน ชุมนุมสหกรณ์อาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ออกหุ้น
- (2) รับฝากเงิน
- (3) กู้ยืมเงินและรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และตราสารการเงิน

- (4) สะสมทุนสำรองและทุนอื่น ๆ
- (5) รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

หุ้น

ข้อ 5 การออกหุ้น ชุมชนสหกรณ์ออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละ หนึ่งร้อย³ บาท

ข้อ 6 การถือหุ้น สหกรณ์สมาชิกแต่ละรายต้องถือหุ้นในชุมนุมสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) ถือหุ้นเมื่อแรกเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อย 100 หุ้น
- (2) ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเป็นรายปีตามจำนวนกำไรสุทธิประจำปีของตน ในอัตราหนึ่งหมื่นบาทต่อหนึ่งหุ้น (เศษของหนึ่งหมื่นบาทให้ตัดทิ้ง) แต่ต้องไม่น้อยกว่าปีละ ..... หุ้น
- (3) ถือหุ้นเพิ่มอีกไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของเงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับจากชุมนุมสหกรณ์ ตามข้อ

40

นอกจากหุ้นซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องถือตามความในวรรคแรกแล้ว ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอถือหุ้นในชุมนุมสหกรณ์เพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ย่อมทำได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือถึงผู้จัดการ และจะต้องชำระค่าหุ้นนั้นเต็มตามมูลค่าที่ขอถือเพิ่ม

สหกรณ์สมาชิกจะโอนหุ้นซึ่งตนถือให้ผู้อื่นไม่ได้ นอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 10 และจะถอนคืนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสหกรณ์สมาชิกอยู่ก็ไม่ได้

เมื่อสมาชิกภาพของสหกรณ์สมาชิกสิ้นสุดลง ชุมชนสหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค่าหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกมีอยู่มาหักกลบลบหนี้ที่สหกรณ์สมาชิกผูกพันต้องชำระหนี้แก่ชุมนุมสหกรณ์ได้ และให้ชุมนุมสหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าของหนี้บริสุทธิพิเศษเหนือเงินค่าหุ้นนั้น

ข้อ 7 การชำระค่าหุ้น สหกรณ์สมาชิกต้องส่งชำระค่าหุ้นแต่ละหุ้นเต็มมูลค่าให้เสร็จสิ้นในคราวเดียวในวันลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก หรือเมื่อให้ถือเพิ่ม หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ถ้าสหกรณ์สมาชิกรายใดไม่ชำระค่าหุ้นตามกำหนด และชุมนุมสหกรณ์ได้ให้คำเตือนแล้วยังไม่ชำระ ให้คณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจหักเงินค่าผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ หรือเงินอื่นใดที่ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายให้แก่สหกรณ์สมาชิคนั้น เพื่อชำระค่าหุ้นดังกล่าวได้

ข้อ 8 การแจ้งยอดจำนวนหุ้น ชุมชนสหกรณ์จะทำหนังสือแจ้งยอดจำนวนหุ้นและมูลค่าหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกถือ ให้สหกรณ์สมาชิกแต่ละแห่งทราบทุกสิ้นปีทางบัญชี

ข้อ 9 ใบหุ้น ชุมชนสหกรณ์จะออกใบหุ้นสำหรับหุ้นหนึ่ง หรือหลายหุ้นที่สหกรณ์สมาชิกถือและชำระเต็มมูลค่าแล้ว มอบให้สหกรณ์สมาชิคนั้น ๆ ยึดถือไว้เป็นหลักฐาน

³ เปลี่ยนแปลงมูลค่าได้ตามความเหมาะสม และสัมพันธ์ข้อ 6 (2)

ถ้าใบหุ้นของสหกรณ์สมาชิกรายใดสูญหายหรือชำรุด และสหกรณ์สมาชิกรับประสงคิให้ชุมนุมสหกรณ์ออกใบหุ้นให้ใหม่ ก็ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือถึงผู้จัดการ พร้อมทั้งต้องชำระค่าธรรมเนียมสำหรับใบหุ้นใบใหม่ให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ฉบับละ ..... บาท

ข้อ 10 การโอนหุ้น การโอนหุ้นซึ่งสหกรณ์สมาชิกถืออยู่ในชุมนุมสหกรณ์จะทำได้แต่โดยเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) หุ้นที่จะโอนนั้นต้องชำระเต็มมูลค่าแล้ว
- (2) สหกรณ์สมาชิกผู้โอนไม่มีหนี้สินอยู่ต่อชุมนุมสหกรณ์
- (3) ผู้รับโอนต้องเป็นสหกรณ์สมาชิกในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกและ

คณะกรรมการดำเนินการตกลงรับเข้าเป็นสมาชิกแล้ว หรือโอนให้แก่ชุมนุมสหกรณ์

การโอนหุ้นต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนดไว้ โดยลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน พร้อมกับจัดให้มีพยานอย่างน้อยสองคนรับรองลายมือชื่อนั้น ๆ

เมื่อผู้จัดการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า การโอนหุ้นได้กระทำโดยถูกต้องและครบถ้วนตามเงื่อนไข ดังกล่าวข้างต้นก็ให้ชุมนุมสหกรณ์รับจดทะเบียนการโอนหุ้น เมื่อได้จดทะเบียนการโอนให้แล้ว การโอนหุ้นนั้น ๆ จึงเป็นอันสมบูรณ์

ในการจดทะเบียนการโอนหุ้น ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่ชุมนุมสหกรณ์รายละ ..... บาท

ข้อ 11 การแจ้งความจำนงเพื่อโอนหุ้น สหกรณ์สมาชิกซึ่งประสงค์จะโอนหุ้นโดยถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ 10 แต่ไม่อาจหาสหกรณ์สมาชิกผู้รับโอนได้ จะแจ้งความจำนงเป็นหนังสือเพื่อโอนหุ้นไว้ต่อชุมนุมสหกรณ์ก็ได้ เพื่อชุมนุมสหกรณ์จะจัดให้สหกรณ์สมาชิกอื่นถือหุ้นจำนวนซึ่งรับโอนไว้นั้นจนหมดก่อนการออกหุ้นใหม่

หมวด 4

การดำเนินงาน

ข้อ 12 การลงลายมือชื่อแทนชุมนุมสหกรณ์ การลงลายมือชื่อแทนชุมนุมสหกรณ์เพื่อให้มีผลผูกพันชุมนุมสหกรณ์นั้น เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นพิเศษตามข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) หนังสือกู้ยืมซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ตลอดจนการเบิกหรือรับเงินกู้ การจำนองซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้จำนอง การถอนเงินฝากของชุมนุมสหกรณ์ และในนิติกรรมอื่น ๆ จะต้องลงลายมือชื่อของประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้จัดการ รวมสองคน

(2) การรับฝากเงิน ใบรับเงิน ใบหุ้น และเอกสารทั้งปวงนอกจากที่กล่าวไว้ใน (1) ข้างบนนี้ จะต้องลงลายมือชื่อของผู้จัดการ และหรือผู้ได้รับมอบหมายตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

อนึ่ง ในใบหุ้น หนังสือกู้ยืมซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ใบส่งจ่ายเงิน ใบรับเงิน เช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน และตราสารการเงินของชุมนุมสหกรณ์นั้น ต้องประทับตราของชุมนุมสหกรณ์เป็นสำคัญด้วย

วงเงินกู้ยืมหรือวงเงินค้ำประกัน

ข้อ 13 วงเงินกู้ยืมหรือวงเงินค้ำประกัน ให้ที่ประชุมใหญ่กำหนดวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีหนึ่ง ๆ ไว้ตามที่จำเป็นและสมควรแก่การดำเนินงาน วงเงินซึ่งกำหนดตั้งว่านี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 14 การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน ชุมชนสหกรณ์อาจกู้ยืมเงิน หรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือตราสารการเงิน หรือโดยวิธีอื่นใด สำหรับใช้เป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายในวงเงินกู้ยืมตามข้อ 13

ข้อ 15 การค้ำประกัน ชุมชนสหกรณ์อาจค้ำประกันเงินกู้ให้แก่สหกรณ์สมาชิกได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายในวงเงินค้ำประกันตามข้อ 13

การรับฝากเงิน

ข้อ 16 การรับฝากเงิน ชุมชนสหกรณ์อาจรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสหกรณ์สมาชิกหรือสมาคมอาณานิคมซึ่งมีสมาชิกของสมาคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการฝาก ดอกเบี้ย การถอนเงินฝาก และข้อกำหนดอื่น ๆ ว่าด้วยเงินฝากทุกประเภท ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การให้เงินกู้

ข้อ 17 การให้เงินกู้ เงินกู้นี้อาจให้ให้แก่

- (1) สหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์
- (2) สหกรณ์อื่น

การให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิกรู้ ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ได้ตามข้อบังคับนี้ และตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับประเภทและจำกัดแห่งเงินกู้ ตลอดจนหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ หลักประกันสำหรับเงินกู้ ลำดับแห่งการให้เงินกู้ เงินงวดชำระหนี้สำหรับเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย และข้อกำหนดอื่น ๆ ว่าด้วยการให้เงินกู้สหกรณ์สมาชิกรู้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่นนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้กู้ได้ต่อเมื่อชุมนุมสหกรณ์มีเงินทุนเหลือจากการให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิกแล้ว และเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

สหกรณ์สมาชิก หรือสหกรณ์อื่นซึ่งประสงค์ขอกู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์นี้ ต้องเสนอคำขอกู้เงินตามแบบและระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ จากบรรดาสหกรณ์สมาชิก เพื่อขายหรือแปรรูปออกขาย

ข้อ 18 การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิกเพื่อขายหรือแปรรูปออกขาย ในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิกเพื่อขายหรือแปรรูปออกขายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ได้ราคาดีขึ้นนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการติดตามความเคลื่อนไหวและความต้องการของตลาดและราคา ตลอดจนพิจารณาดำเนินการโดยรอบคอบ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์อาจจะเลือกดำเนินการ โดยวิธีดังต่อไปนี้

- (1) รวบรวมโดยวิธีกงสี
- (2) รับซื้อขาด
- (3) รับฝากขาย
- (4) รับเป็นตัวแทนหรือตัวแทนค้าต่าง
- (5) วิธีการอื่นใดตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

ในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ชุมนุมสหกรณ์จะดำเนินการได้ตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด รวมทั้งจัดให้มีการคัดชนิดและการปรับปรุงคุณภาพ สำหรับราคาสหกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ที่รวบรวมนั้น ให้กำหนดตามคุณภาพของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่ซื้อขายกันในท้องถิ่นเวลานั้นเป็นเกณฑ์

อนึ่ง ชุมนุมสหกรณ์อาจซื้อผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสหกรณ์อื่นที่มีใช้สหกรณ์สมาชิกหรือจากบุคคลภายนอกมาเพื่อขายหรือแปรรูปออกขายได้เท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินการ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้พิจารณาดำเนินการเท่าที่เห็นสมควร หรือมอบให้ผู้จัดการเป็นผู้ดำเนินการแทนโดยอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิกเป็นลำดับแรก

การเป็นตัวแทนของสหกรณ์สมาชิกในการขายหรือการซื้อ

ข้อ 19 การเป็นตัวแทนของสหกรณ์สมาชิกในการขายหรือการซื้อ ชุมนุมสหกรณ์อาจทำหน้าที่เป็นตัวแทนของบรรดาสหกรณ์สมาชิกในการขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ หรือเป็นตัวแทนในการสั่งซื้อสิ่งของตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิกได้ โดยชุมนุมสหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมในการเป็นตัวแทนดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ข้อ 20 หลักและวิธีการ ชุมชุมสหกรณ์จะทำหน้าที่เป็นแหล่งกลาง และอำนวยความสะดวกในการจัดหาสินค้าและบริการอื่นมาจำหน่ายให้ตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิก

ข้อ 21 การจัดหาสินค้าหรือบริการ ชุมชุมสหกรณ์จะพิจารณาจัดหาสินค้าหรือบริการที่อยู่ในความต้องการของสหกรณ์สมาชิกรายมาจำหน่าย ซึ่งอาจจัดหาจากแหล่งผลิตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรือรับเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า หรือทำสัญญาผลิตสินค้ากับโรงงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือพิจารณาจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้าเองก็ได้

ข้อ 22 ประเภทสินค้าหรือบริการ ชุมชุมสหกรณ์จะจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรกล เครื่องอุปกรณ์ และวัสดุทางการเกษตร ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคอันจำเป็นมาจำหน่ายให้ตามความต้องการของสหกรณ์สมาชิก นอกจากนี้ชุมชุมสหกรณ์อาจขายสินค้าหรือบริการแก่สหกรณ์อื่นที่มีใช้สหกรณ์สมาชิกหรือขายให้แก่บุคคลภายนอกก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิกเป็นลำดับแรก

การให้บริการกิจการทางเกษตรกรรม

ข้อ 23 การส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ ในการส่งเสริมเกษตรกรรมแผนใหม่ เพื่อให้ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมีต้นทุนการผลิตต่ำ คุณภาพดี สามารถจำหน่ายได้ง่ายและได้ราคาดีนั้น ชุมชุมสหกรณ์อาจให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกได้ ดังต่อไปนี้

(1) จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ชนิดดี มีความเหมาะสมและอยู่ในความต้องการมาจำหน่ายให้แก่สหกรณ์สมาชิก หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต การเพาะเลี้ยง การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว การรักษาคุณภาพและอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับการผลิตสินค้าทางการเกษตรแต่ละชนิดตามที่ตลาดต้องการ

(2) ให้คำแนะนำแก่สหกรณ์สมาชิกเกี่ยวกับการลงทุน การใช้เครื่องมือทุนแรง และการมีอุปกรณ์ทางการเกษตรอันเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวมาไว้เพื่อขายหรือให้เช่า หรือร่วมลงทุนกับสหกรณ์สมาชิกในการจัดหาเครื่องมือทุนแรงนั้น ๆ มาไว้สำหรับให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกรายอื่น ๆ

กำหนดแผนการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตของสหกรณ์สมาชิก ให้สอดคล้องกับการจำหน่าย รวมทั้งปริมาณ คุณภาพ และราคา โดยกำหนดให้มีการรวบรวมหรือรับซื้อผลิตผลทางการเกษตรแต่ละชนิดจากสหกรณ์สมาชิกแต่ละรายไว้ล่วงหน้าตามฤดูกาล รวมทั้งกำหนดคุณภาพและราคาที่จะได้รับให้สหกรณ์สมาชิกรายก่อนทำการผลิต

ข้อ 24 การปรับปรุงบำรุงที่ดิน ชุมชนสหกรณ์อาจให้บริการเกี่ยวกับการบุกเบิกที่ดินปรราบพื้นที่ ยกร่อง หรือเตรียมที่ดิน ให้เหมาะสมแก่การเพาะปลูกแก่สมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ โดยการจัดหาเครื่องมือมาให้บริการและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

นอกจากนี้ชุมนุมสหกรณ์จะให้บริการเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของที่ดิน ตลอดจนให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาและการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับที่ดินสำหรับพืชแต่ละชนิด พร้อมทั้งจัดจำหน่ายปุ๋ยให้ เหมาะสมกับความต้องการ

ข้อ 25 การจัดระบบส่งน้ำ ชุมชนสหกรณ์อาจให้บริการในด้านการส่งเสริมการชลประทานหรือการ จัดระบบส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกแก่สหกรณ์สมาชิก เพื่อให้การผลิตพืชผลทางการเกษตรเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพได้โดย

(1) จัดหาแหล่งน้ำ หรือกำหนดแผนการเกี่ยวกับการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ให้สอดคล้อง กับโครงการชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติในท้องถิ่น รวมทั้งให้คำแนะนำแก่สหกรณ์สมาชิกในการติดตั้ง เครื่องสูบน้ำ หรือสร้างเหมืองฝายเพื่อชักน้ำจากแหล่งต่าง ๆ

(2) จัดให้มีการสำรวจและกำหนดแผนผังระบบการส่งน้ำ การใช้น้ำและการระบายน้ำให้ เหมาะสมแก่พื้นที่เพาะปลูก ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องมือทุ่นแรง เพื่อจัดระบบ ส่งน้ำดัง กล่าว หรือเพื่อสร้างคันนาคูน้ำตามกฎหมาย

(3) จัดทำ หรือจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับการทดน้ำ และการระบายน้ำไว้ให้เช่า หรือขายให้แก่สหกรณ์สมาชิกได้ตามความจำเป็น

(4) ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกไม่มีวัตถุประสงค์ในการจัดระบบส่งน้ำโดยตรง หรือยังไม่พร้อม ที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าว หากประสงค์จะให้ชุมนุมสหกรณ์ดำเนินการแทนให้ก็สามารถทำได้ โดย ชุมชนสหกรณ์จะเข้าทำการสำรวจและจัดทำธุรกิจเกี่ยวกับการจัดระบบส่งน้ำ และเรียกเก็บเงินค่าน้ำจาก สมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

การประกอบอุตสาหกรรม

ข้อ 26 การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้การขายผลิตผลของสหกรณ์สมาชิกได้ราคาดีขึ้น หรือ ให้การจัดหาสินค้าเป็นไปโดยประหยัด ชุมชนสหกรณ์อาจดำเนินการจัดตั้งโรงงานขึ้นเพื่อประกอบการ อุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิก ดังต่อไปนี้

(1) จัดตั้งโรงงานการแปรรูปผลิตผลประเภทต่าง ๆ

(2) จัดตั้งโรงงานคัดชนิด บรรจุหีบห่อ หรือจัดทำหีบห่อเครื่องบรรจุ

(3) จัดตั้งโรงงานผลิตอาหารสัตว์ เครื่องมือเกษตรกรรม เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสินค้า

ประเภทอื่น ๆ

การสร้างย้งฉางและการรับฝากผลิตผล

ข้อ 27 การสร้างย้งฉาง เพื่อให้การรวบรวม การซื้อ การขายผลิตผล และสินค้าอื่น ๆ ได้รับความสะดวก ชุมชุมสหกรณ์อาจให้คำแนะนำหรือร่วมมือกับสหกรณ์สมาชิก ในการจัดให้มีหรือสร้างย้งฉางสำหรับเก็บพืชผลหรือสินค้าต่าง ๆ ในท้องที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อเก็บหรือรับฝากผลิตผล อุปกรณ์การเกษตรหรือสินค้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 28 การรับฝากผลิตผล ผลิตผลของสหกรณ์สมาชิกที่ยังมิได้ตกลงขาย หรือยังมิได้มอบให้ชุมนุมสหกรณ์ขายนั้น สหกรณ์สมาชิกอาจรวบรวมและฝากไว้กับชุมนุมสหกรณ์ได้ โดยชุมนุมสหกรณ์อาจสร้าง หรือเช่า หรือจัดหาสถานที่สำหรับเก็บพืชผลไว้ในแหล่งที่อาจขายหรือขนส่งได้ง่าย เพื่อรับฝากผลิตผลนั้นไว้แล้วคิดค่าธรรมเนียมการฝากจากสหกรณ์สมาชิก

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับฝากผลิตผล การส่งมอบ การตรวจนับ การเก็บรักษา การขนถ่าย และการชำระค่าธรรมเนียม รวมทั้งวิธีการที่จะนำผลิตผลที่รับฝากออกขาย โอน หรือใช้เป็นประกัน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้ในสำนักงานสหกรณ์

ข้อ 29 การจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้ในสำนักงาน ชุมชุมสหกรณ์อาจจัดทำหรือจัดจำหน่ายเครื่องเขียนแบบพิมพ์และของใช้ในสำนักงานแก่สหกรณ์ที่มีความต้องการได้ตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สิน

ข้อ 30 การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์ ชุมชุมสหกรณ์อาจรับความช่วยเหลือทางการเงิน โดยรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากทางราชการ หรือหน่วยงานต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใดได้

การฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 31 การฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์ เงินของชุมนุมสหกรณ์นั้นชุมนุมสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์ภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์สูงสุดที่ชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์สมาชิกจะได้รับ

การเงินและการบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 32 การเงินของชุมนุมสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการต้องดำเนินการในทางอันสมควร เพื่อให้การเงินของชุมนุมสหกรณ์เป็นไปโดยเรียบร้อย และเกิดประโยชน์แก่ชุมนุมสหกรณ์ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของชุมนุมสหกรณ์ให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

(2) การรับจ่ายเงินของชุมนุมสหกรณ์ต้องกระทำที่สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์เท่านั้น เว้นแต่กรณีอันจำเป็นที่ไม่อาจปฏิบัติได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 33 การบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานชุมนุมสหกรณ์ ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ให้บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของชุมนุมสหกรณ์ในวันที่เกิดเหตุขึ้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึก รายการนั้น และการลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของ สหกรณ์ ซึ่งต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของชุมนุมสหกรณ์กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ให้สิ้นสุด ณ วันที่.....⁴ ของทุกปี

ข้อ 34 การเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่ ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนองบดุล ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ ตรวจสอบและรับรองแล้วเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ให้ชุมนุมสหกรณ์ส่งสำเนางบดุลที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่นั้นไปยังผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทุกคน และให้เปิดเผยไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ก่อนวันประชุมใหญ่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ต่อที่ ประชุมใหญ่ด้วยในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุลไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

อนึ่ง ให้เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ งบดุล พร้อมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้โดยไม่ต้อง เสียค่าธรรมเนียม

---

⁴ ระบุวันที่ให้ชัดเจน เช่น วันที่ 31 ธันวาคม เป็นต้น

ข้อ 35 ทะเบียนและเอกสาร⁵ ให้ชุมนุมสหกรณ์มีทะเบียนสมาชิก ทะเบียนหุ้น ทะเบียนสินค้า และทะเบียนอื่น ๆ ตลอดจนรายงานการประชุม ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดและตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้มีขึ้น

ให้ชุมนุมสหกรณ์ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นให้แก่นายทะเบียนสหกรณ์ ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียน และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนสมาชิกหรือทะเบียนหุ้น ให้ชุมนุมสหกรณ์รายงานการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอตรวจดูเอกสารตามวรรคแรกได้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ ในระหว่างเวลาทำงาน แต่จะดูบัญชีหรือทะเบียนเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินกู้ของสหกรณ์สมาชิกอื่นไม่ได้ นอกจากได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของสหกรณ์สมาชิคนั้น และได้รับอนุญาตจากผู้จัดการก่อน

ข้อ 36 กฎหมายและข้อบังคับ ให้ชุมนุมสหกรณ์จัดให้มีพระราชบัญญัติสหกรณ์ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ซึ่งคงใช้อยู่ กับข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์นี้ไว้ ณ สำนักงานของชุมนุมสหกรณ์ ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอาจขอตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

การตรวจสอบบัญชีและการกำกับดูแลสหกรณ์

ข้อ 37 การตรวจสอบบัญชี บัญชีของชุมนุมสหกรณ์นั้นต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยปีละครั้ง โดยผู้สอบบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง

ข้อ 38 การกำกับดูแลสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการอื่น ๆ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่และผู้แทนสหกรณ์ สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมได้ ทั้งอาจเรียกและเข้าร่วมประชุมใหญ่ หรือประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ตลอดจนตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี ทะเบียน เอกสาร และใบสำคัญต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องตามความในวรรคแรกอำนวยความสะดวกและชี้แจงข้อความในเรื่องเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ให้ทราบตามความประสงค์

ข้อ 39 การส่งรายการ หรือรายงาน ให้ชุมนุมสหกรณ์ส่งรายการ หรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ต่อหน่วยงานที่กำกับดูแล ตามแบบและระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นกำหนด

กำไรสุทธิประจำปี

---

⁵ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นของสหกรณ์ พ.ศ. 2564

ข้อ 40 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามความในวรรคก่อนนั้น ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ดังต่อไปนี้

(1) เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วให้แก่สหกรณ์สมาชิก แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคิดให้ตามส่วนแห่งระยะเวลา อนึ่ง ถ้าชุมนุมสหกรณ์ถอนทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลตาม (4) ออกจ่ายเป็นเงินปันผลสำหรับปีใดด้วย จำนวนเงินปันผลทั้งสิ้นที่จ่ายสำหรับปีนั้นก็จะต้องไม่เกินอัตราดังกล่าวมาแล้ว

(2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สหกรณ์สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สหกรณ์สมาชิกได้ทำไว้กับชุมนุมสหกรณ์ในระหว่างปี เว้นแต่สหกรณ์สมาชิกที่ผิดนัดการชำระหนี้ชุมนุมสหกรณ์ มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับงวดที่ผิดนัดนั้น

(3) เป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(4) เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ไม่เกินร้อยละสองแห่งทุนเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปีนั้น ทั้งนี้ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลนี้จะถอนได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นตาม (1) และห้ามจ่ายทุนนี้หากชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนอันเกิดจากเหตุฉุกเฉิน

(5) เป็นทุนการศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(6) เป็นทุนสาธารณประโยชน์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(7) เป็นทุนพัฒนากิจการชุมนุมสหกรณ์ ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(8) กำไรสุทธิส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

การใช้จ่ายทุนตามวรรคก่อน ให้เป็นไปตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์และให้กำหนดระเบียบสำหรับแต่ละทุนเป็นการเฉพาะ

ทุนสำรอง

ข้อ 41 ที่มาแห่งทุนสำรอง นอกจากจัดสรรจากกำไรสุทธิตามข้อ 40 แล้ว บรรดาเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ ถ้าผู้ยกให้มีไว้ได้ระบุให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะก็ให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

อนึ่ง จำนวนเงินซึ่งชุมนุมสหกรณ์พึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตาม ถ้าไม่มีการเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความ ก็ให้สมทบจำนวนเงินนั้นเป็นทุนสำรอง

⁶ ปรับปรุงข้อความ “ทุน” ให้สอดคล้องกับชื่อทุนข้อ (4) - (8) แต่เจตนารมณ์ก็ยังคงเป็นทุนสะสมตามมาตรา 60

กำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรตามข้อ 40 หากที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรรหรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ข้อ 42 สภาพแห่งทุนสำรอง ทุนสำรองย่อมเป็นของชุมนุมสหกรณ์โดยส่วนรวมสหกรณ์สมาชิกจะแบ่งปันกันไม่ได้ หรือจะเรียกร้องแม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้

ทุนสำรองนี้จะถอนได้ก็แต่เพื่อชดเชยการขาดทุน หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแยกจากชุมนุมสหกรณ์

หมวด 5

สหกรณ์สมาชิก

ข้อ 43 สหกรณ์สมาชิก สหกรณ์สมาชิกชุมนุมสหกรณ์นี้คือ

(1) สหกรณ์ที่ลงชื่อขอจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อซึ่งเป็นสหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

(2) สหกรณ์ซึ่งได้รับเลือกเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกตามข้อบังคับ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ข้อ 44 คุณสมบัติของสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์ที่จะเข้าเป็นสมาชิกต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) เป็นสหกรณ์ประเภทการเกษตร

(2) เป็นสหกรณ์ที่มีฐานะมั่นคงพอที่จะดำเนินงานต่อไปได้

(3) มีความสมัครใจที่จะเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกเพื่อร่วมกันดำเนินกิจการให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 45 การเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์ที่ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก ต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์เพื่อสอบสวนพิจารณา หากปรากฏว่าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงและมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ 44 และเห็นเป็นการสมควรแล้วก็ให้รับเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกได้ แล้วให้เสนอเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิกเข้าใหม่ให้ที่ประชุมใหญ่สามัญคราวถัดไปทราบ

สหกรณ์สมาชิกที่ถูกให้ออกเพราะเหตุตามข้อ 51 อาจสมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกอีกได้ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกให้ออก โดยต้องแสดงให้เห็นที่พอใจว่าเหตุที่ทำให้ถูกให้ออกนั้นได้กลับคืนสู่สภาพที่ดีแล้ว

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่ยอมรับสหกรณ์ที่สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกไม่ว่าเพราะเหตุใด ให้นำมติให้รับแจ้งมติให้สหกรณ์ที่สมัครทราบโดยมิชักช้า หากสหกรณ์ที่สมัครประสงค์จะอุทธรณ์มติของคณะกรรมการดำเนินการก็ให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด มติแห่งที่ประชุมใหญ่ให้รับเข้าเป็น

สหกรณ์สมาชิกในกรณีดังว่านี้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม

ข้อ 46 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า สหกรณ์ที่เข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ละ 500 บาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้านี้ให้ถือเป็นรายได้ของชุมนุมสหกรณ์จะเรียกคืนไม่ได้

ข้อ 47 สิทธิหน้าที่ในฐานะสหกรณ์สมาชิก เมื่อคณะกรรมการดำเนินการแจ้งมติให้รับสหกรณ์เข้าเป็นสมาชิกแล้ว ให้ผู้แทนของสมาชิคนั้น ๆ ลงลายมือชื่อของตนในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ให้เสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด เมื่อได้ปฏิบัติดังนี้แล้ว จึงจะถือว่าได้สิทธิในฐานะสมาชิก

สิทธิของสหกรณ์สมาชิกมีดังนี้

- (1) เข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน
- (2) เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
- (3) เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ หรือผู้ตรวจสอบกิจการชุมนุมสหกรณ์

- (4) ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากชุมนุมสหกรณ์
- (5) สิทธิอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับข้ออื่นของชุมนุมสหกรณ์

หน้าที่ของสหกรณ์สมาชิก มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์
- (2) เข้าร่วมประชุมทุกครั้งี่ชุมนุมสหกรณ์นัดหมาย
- (3) ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของชุมนุมสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์การที่เข้มแข็ง
- (4) สอดส่องดูแลกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (5) ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญ รุ่งเรืองและมั่นคง

ข้อ 48 การเปลี่ยนแปลงรหัสสหกรณ์ ชื่อ และที่อยู่ สหกรณ์สมาชิกรายใดมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องรหัสสหกรณ์ ชื่อ และที่อยู่ ต้องแจ้งให้ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ 49 การขาดจากสมาชิกภาพ สหกรณ์สมาชิกละทิ้งขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือ

(2) เมื่อสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกนั้นต้องเลิก

(3) ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย

(4) ถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 50 การลาออกจากชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ที่เป็นสมาชิกและไม่มีหนี้สินอยู่ต่อชุมนุมสหกรณ์ ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันเงินกู้ หรือหนี้สินอื่นที่ผูกพันจะต้องชำระต่อชุมนุมสหกรณ์ อาจขอลาออกจากชุมนุมสหกรณ์ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับและอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากชุมนุมสหกรณ์ได้

ข้อ 51 การให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์สมาชิกอาจถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ไม่ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก หรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า หรือไม่ชำระค่าหุ้นเต็มมูลค่าที่ต้องถือให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

(2) จัดกิจการของสหกรณ์โดยมิชอบอยู่เสมอ

(3) จงใจฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติของชุมนุมสหกรณ์ หรือแสดงตนเป็นปฏิปักษ์ต่อชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าโดยประการใด ๆ หรือประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือประโยชน์ของชุมนุมสหกรณ์

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า สหกรณ์สมาชิกมีเหตุใด ๆ ดังกล่าวข้างต้น และได้ลงมติให้สหกรณ์ออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่อยู่ในที่ประชุมแล้ว ก็เป็นอันถือว่าสหกรณ์สมาชิกนั้นถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

⁷สหกรณ์สมาชิกผู้ถูกให้ออกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบมติการให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์ คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ 52 การขิดซื้อสหกรณ์สมาชิกออกจากทะเบียน ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ให้ผู้จัดการขิดซื้อสมาชิกออกจากทะเบียน แล้วเสนอเรื่องสหกรณ์สมาชิกออกให้ที่ประชุมใหญ่คราวถัดไปทราบ

ข้อ 53 การจ่ายเงินจำนวนเงินของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (1), (2) นั้น ชุมนุมสหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย บรรดาที่สหกรณ์สมาชิกนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้แก่สหกรณ์สมาชิก โดยเฉพาะค่าหุ้นนั้นสหกรณ์สมาชิกจะเรียกให้ชุมนุมสหกรณ์จ่ายเงินคืนทันทีโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่อยู่ก่อนนั้น หรือจะเรียกให้จ่ายเงินหลังจากวันสิ้นปีที่อยู่ก่อน โดยได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่อยู่ก่อนนั้นด้วย ในเมื่อที่ประชุม

---

⁷ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยขั้นตอน วิธีการดำเนินการถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจกสมาชิกภาพ พ.ศ.2564

ใหญ่ได้มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้นแล้วก็ได้สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินฝาก ตัวสัญญาใช้เงิน และดอกเบี้ยนั้น ชุมชุมสหกรณ์จะจ่ายเงินให้ตามระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินและตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์

ถ้าในปีใด จำนวนค่าหุ้นที่ถอนคืนเนื่องจากสหกรณ์สมาชิกขาดสภาพจะเกินร้อยละสิบแห่งทุนเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันต้นปีนั้น คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้รอกการจ่ายเงินค่าหุ้นของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพรายต่อไปในปีนั้นไว้จนถึงปีทางบัญชีใหม่

ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (3) ชุมชุมสหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินรับฝาก ตัวสัญญาใช้เงิน เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน กับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สหกรณ์สมาชิคนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้ตามกฎหมายล้มละลาย

ในกรณีที่สหกรณ์สมาชิกขาดสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (4) ชุมชุมสหกรณ์จ่ายจ่ายค่าหุ้น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน กับดอกเบี้ยค้างจ่าย บรรดาที่สหกรณ์สมาชิคนั้นมีอยู่ในชุมนุมสหกรณ์คืนให้ภายในเวลาอันสมควร ส่วนเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีทางบัญชีให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเงินรับฝาก ตัวสัญญาใช้เงินและดอกเบี้ย ชุมชุมสหกรณ์จะจ่ายให้ตามระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินและตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์

การจ่ายเงินจำนวนเงินของสหกรณ์สมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 49 (2) ชุมชุมสหกรณ์จะจ่ายให้แก่ผู้ชำระบัญชี

ในกรณีที่ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนสะสมหรือมีแนวโน้มจะขาดทุนสะสม ให้ชะลอการจ่ายเงินค่าหุ้นแก่สหกรณ์สมาชิกที่พ้นจากสมาชิกภาพในระหว่างปีจนกว่าจะปิดบัญชีประจำปี และให้คำนวณเงินค่าหุ้นจ่ายเงินต่อหุ้นที่จะจ่ายเงินแก่สหกรณ์สมาชิก โดยนำทุนเรือนหุ้นทั้งหมดหักด้วยขาดทุนสะสมคงเหลือและหนี้สินทั้งสิ้นแล้วนำมาเฉลี่ยโดยใช้จำนวนหุ้นทั้งสิ้นเป็นฐานในการคำนวณ

เมื่อชุมนุมสหกรณ์มีการคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายเงินต่อหุ้นแล้ว ในปีต่อ ๆ ไป ชุมชุมสหกรณ์ต้องคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายเงินต่อหุ้นให้เป็นปัจจุบันทุกปี และมูลค่าดังกล่าวจะต้องไม่สูงกว่ามูลค่าต่อหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อ 5 จนกว่าชุมนุมสหกรณ์ไม่มียอดขาดทุนสะสม

เมื่อมีการรับคืนค่าหุ้น ต้องเวนคืนใบหุ้นของสหกรณ์สมาชิคนั้น ๆ ให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ทั้งสิ้น

ข้อ 54 การหักจำนวนเงินซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องรับผิดชอบชุมนุมสหกรณ์ ในการจ่ายเงินจำนวนเงินดังกล่าวในข้อ 53 นั้น ให้ชุมนุมสหกรณ์หักจำนวนเงินซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องรับผิดชอบชุมนุมสหกรณ์ออกก่อน

ความรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 55 ความรับผิดชอบของสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์สมาชิกแต่ละรายต้องรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของชุมนุมสหกรณ์จำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

หมวด 6

การประชุมใหญ่

ข้อ 56 การประชุมใหญ่สามัญ ให้คณะกรรมการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์นัดผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและมอบหมายการทั้งปวง ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ

การประชุมใหญ่สามัญครั้งต่อไป ให้คณะกรรมการดำเนินการนัดผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมาประชุมปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 57 การประชุมใหญ่วิสามัญ คณะกรรมการดำเนินการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใด ก็สุดแต่จะเห็นสมควร แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์แจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่ชุมนุมสหกรณ์เกิดการขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้า แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ชุมนุมสหกรณ์ทราบ

ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอเพื่อการใดการหนึ่งต่อคณะกรรมการดำเนินการให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ และให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ 58 การเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์สมาชิกแต่ละสหกรณ์เลือกตั้งผู้แทนจากกรรมการดำเนินการของตน สหกรณ์ละหนึ่งคนเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกเพื่อเข้าประชุมใหญ่และใช้สิทธิต่าง ๆ ในชุมนุมสหกรณ์

ผู้ซึ่งเคยถูกชุมนุมสหกรณ์ให้ออกจากตำแหน่งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกไม่ว่าของสหกรณ์สมาชิกใด ๆ มาแล้ว จะได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอีกไม่ได้

ให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกอยู่ในตำแหน่งคราวละหนึ่งปีทางบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ ถ้ายังไม่มี การเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่ ก็ให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกคนเดิมอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่

ข้อ 59 การพ้นจากตำแหน่ง ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ถูกถอดถอนจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก และหรือได้มีการเลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขึ้นใหม่
- (3) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสหกรณ์ซึ่งตนเป็นผู้แทน
- (4) ขาดจากการเป็นกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ซึ่งตนเป็นผู้แทน เว้นแต่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิคนั้น ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในชุมนุมสหกรณ์ ให้ยังคงเป็นกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์และเป็นผู้แทนของสหกรณ์สมาชิกต่อไปจนกว่าจะครบวาระในชุมนุมสหกรณ์

(5) สหกรณ์สมาชิกซึ่งตนเป็นผู้แทนถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

(6) ที่ประชุมใหญ่แห่งชุมนุมสหกรณ์ลงมติให้ออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่เข้าประชุม เนื่องจากมีลักษณะดังกล่าวในข้อ 51 (3)

ทุกคราวที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกออกจากตำแหน่ง หรือสหกรณ์สมาชิกได้เลือกตั้งผู้แทนสหกรณ์สมาชิกใหม่ ให้สหกรณ์สมาชิกแจ้งเป็นหนังสือให้ชุมนุมสหกรณ์ทราบโดยเร็ว

ข้อ 60 การแจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ เมื่อจะมีการประชุมใหญ่ทุกคราว ให้ชุมนุมสหกรณ์มีหนังสือแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้บรรดาผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทราบล่วงหน้า หรือแจ้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้การประชุมนั้นเป็นการด่วนอาจแจ้งล่วงหน้าได้ตามสมควร ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือผู้จัดการเป็นผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือนั้น และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบล่วงหน้าในโอกาสเดียวกันกับที่แจ้งให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทราบด้วย

ข้อ 61 องค์ประชุมในการประชุมใหญ่ ในการประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ต้องประกอบด้วยผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์เลือกตั้งขึ้นมีจำนวนตามที่กำหนดในข้อ 58 และต้องมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่คราวใดมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันทีนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคนก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุม เมื่อมีผู้แทนสหกรณ์สมาชิมาประชุมมีจำนวนไม่ถึงที่จะเป็นองค์ประชุมตามที่กล่าวในวรรคก่อนก็ให้งดประชุม

ในการประชุมใหญ่ ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

ข้อ 62 อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณา วินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) รับทราบเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิเข้าใหม่ สหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ และวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสหกรณ์ผู้สมัคร ซึ่งมีได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิก และสหกรณ์สมาชิกที่ถูกให้ออกจากชุมนุมสหกรณ์

(2) รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ของคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานของผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์

(3) พิจารณานุมัติตั้งบุคคลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์

(4) พิจารณากำหนดวงเงินกู้ยืมหรือวงเงินค้ำประกันประจำปี

- (5) พิจารณาเลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (6) พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ หรือแผนปรับปรุงการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์
- (7) พิจารณากำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการอื่น ๆ และที่ปรึกษา และกำหนดค่าตอบแทนของผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (8) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (9) พิจารณาอุทธรณ์ข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการดำเนินการ
- (10) พิจารณาการโอนหรือการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของชุมนุมสหกรณ์
- (11) รับทราบเรื่องการดำเนินงานของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และการเลือกตั้งผู้แทนชุมนุมสหกรณ์เพื่อเข้าร่วมประชุมและใช้สิทธิต่าง ๆ ในสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
- (12) พิจารณาและปฏิบัติตามบันทึกของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง
- (13) กำหนดรูปการซึ่งชุมนุมสหกรณ์คิดจะทำอันเป็นเครื่องเกื้อหนุนบรรดาสหกรณ์สมาชิกตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

หมวด 7

คณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 63 คณะกรรมการดำเนินการ ให้ชุมนุมสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีก.....⁸ คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์สมาชิก

ให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง เลขานุการคนหนึ่ง และหรือเหรัญญิกคนหนึ่ง แล้วเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ การเลือกตั้งดังกล่าวต้องกระทำทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการ อาจมอบหมายให้กรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก แล้วแต่กรณี ในเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

การมอบหมายตามความในวรรคก่อนต้องบันทึกไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ

---

⁸ ระบุจำนวนที่แน่นอน เช่น สิบสี่คน

(1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้จัดการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

(4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(5) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้จัดการ ตามมาตรา 89/3 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(6) เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในชุมนุมสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิก ตามมาตรา 89/3 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(7) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 64 อำนาจหน้าที่ของกรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

(ก) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

(3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามชุมนุมสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ข) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการ เมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง

(2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

(3) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ค) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง

(2) ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของชุมนุมสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

(3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสหกรณ์สมาชิก หรือกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี

(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

(ง) เற்றுณีก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับจ่าย และเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

(2) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือ คำสั่งของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 65 กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก (ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในปีต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ ออกจากตำแหน่งสลับกันไปทุก ๆ ปี

เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ แต่ต้องไม่เกิน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระ ติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรก และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 66 คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นชุมนุมสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์ จนกว่าที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกจะได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้น

ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์มอบหมายกิจการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการในวันที่ได้รับการเลือกตั้ง

ข้อ 67 การพ้นจากตำแหน่ง กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ถึงคราวออกตามวาระ

(3) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมใหญ่

(4) พ้นจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก เว้นแต่การพ้นจากการเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิกด้วยเหตุตามข้อ 59 (1) และ (4) ให้กรรมการนั้นยังคงเป็นกรรมการต่อไปได้ จนกว่าจะครบวาระกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์

(5) เข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์สมาชิกที่ตนเป็นผู้แทน

(6) เมื่อสหกรณ์สมาชิกที่ตนเป็นผู้แทนออกจากชุมนุมสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

(7) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอน

(8) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ออก

ข้อ 68 ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ (เว้นแต่เพราะเหตุตามข้อ 67 (8)) ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุม กรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใด ๆ ไม่ได้ นอกจากจะต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นโดยเร็ว

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อนนั้น เป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก และยังมีได้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงเพราะเหตุตามข้อ 67(8) นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ข้อ 69 การประชุมและองค์ประชุม ให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องให้มีการประชุมเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือผู้จัดการ เรียกประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่เป็นการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ และเรื่องที่สำคัญอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยทุกครั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีกรรมการดำเนินการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 70 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ และเป็นผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการจะมอบหมายให้กรรมการดำเนินการคนหนึ่ง หรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

การมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือผู้จัดการทำการแทนคณะกรรมการดำเนินการในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ต้องบันทึกไว้ในรายงานการประชุมพร้อมกับให้ประธานกรรมการทำเป็นหนังสือแต่งตั้งหรือมอบหมายไว้เป็นหลักฐานด้วย

ในการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อุดมการณ์ สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนในทางอันสมควร เพื่อให้บังเกิดผลดีแก่ชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งข้อต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการในเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิกเข้าใหม่ และสหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สหกรณ์สมาชิกปฏิบัติตามต่าง ๆ ตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติของชุมนุมสหกรณ์
- (2) พิจารณาให้สหกรณ์สมาชิกกู้ยืม การชำระค่าหุ้น การออกไปหุ้น ตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น
- (3) พิจารณาดำเนินการในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การค้ำประกัน การให้เงินกู้ และการฝากหรือลงทุนเงินของชุมนุมสหกรณ์
- (4) พิจารณาดำเนินการเรื่องผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์สมาชิก หรือที่ซื้อจากสหกรณ์อื่น หรือบุคคลอื่นเพื่อจำหน่าย
- (5) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดซื้อสิ่งของที่บรรดาสหกรณ์สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย
- (6) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล ปศุสัตว์เกี่ยวกับการผลิตหรือโรงงานอุตสาหกรรม
- (7) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนองบดุลกับรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่
- (8) เสนอการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่
- (9) พิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (10) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือแผนปรับปรุงการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ
- (11) พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

---

⁹ ให้คณะกรรมการดำเนินการกลั่นกรอง แผนปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรา 16 (4) แก้ไขโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3)

- (12) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์
- (13) พิจารณากำหนดค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่สหกรณ์สมาชิกต้องชำระต่อชุมนุมสหกรณ์
- (14) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชี เอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์
- (15) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (16) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการอำนวยการ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ หรือคณะทำงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (17) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณยิก หรือผู้จัดการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม
- (18) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้างและกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้จัดการตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง
- (19) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการอื่น ๆ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือความเห็นของผู้จัดการ หรือผู้แทนสหกรณ์สมาชิกเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์
- (20) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสหกรณ์สมาชิก พนักงานและลูกจ้างของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนสอดส่องดูแลโดยทั่วไปเพื่อให้กิจการของชุมนุมสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
- (21) พิจารณาให้ชุมนุมสหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ และแต่งตั้ง ผู้แทนเข้าประชุมและใช้สิทธิต่าง ๆ ในสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือองค์การระหว่างประเทศดังกล่าว
- (22) ¹⁰ พิจารณาเชิญบุคคลภายนอกที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการดำเนินการ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
- (23) จัดส่งรายการหรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ต่อทางราชการ
- (24) พิเคราะห์และปฏิบัติตามข้อบังคับของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
- (25) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของชุมนุมสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
- (26) ดำเนินกิจการอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์และตามที่ได้เห็นสมควร เพื่อให้เกิดความเจริญแก่ชุมนุมสหกรณ์ ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ

¹⁰ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/2791 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 เรื่อง คำแนะนำแนวทางการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์

ข้อ 71 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ ถ้ากรรมการดำเนินการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้ชุมนุมสหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ชุมนุมสหกรณ์

คณะกรรมการอำนวยการ

ข้อ 72 คณะกรรมการอำนวยการ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เภรัญญิก และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการเป็นกรรมการอำนวยการ และให้กรรมการดำเนินการตั้งกรรมการอื่นเป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร แต่เมื่อรวมกับกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว ต้องมีจำนวนไม่เกิน ..... คน

ให้ประธานกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการตามลำดับ

คณะกรรมการอำนวยการให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการนั้น

ให้คณะกรรมการอำนวยการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการอำนวยการ หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ต้องมีกรรมการอำนวยการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการอำนวยการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการอำนวยการ ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมคราวถัดไปทราบ

ข้อ 73 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ดำเนินการกิจการแทนคณะกรรมการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และตามข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) พิจารณาดำเนินการในเรื่องการรับสหกรณ์สมาชิก และสหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สหกรณ์สมาชิกปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติของชุมนุมสหกรณ์

(2) ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝากเงินหรือการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

(3) ควบคุมการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(4) ควบคุมดูแล เก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตลอดจนทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย และพร้อมที่จะนำมาให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที

(5) เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการปรับปรุง หรือแก้ไขการบริหารงานของชุมนุมสหกรณ์

(6) ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เสนอต่อที่ประชุมใหญ่

(7) พิจารณาการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา

(8) จัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติและเสนอที่ประชุมใหญ่ทราบ

(9) ทำนิติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

(10) ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย และมติของคณะกรรมการดำเนินการ

(11) พิจารณาวินิจฉัยและสั่งการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานเฉพาะหน้า รวมทั้งให้ความคิดเห็นแก่ผู้จัดการในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

(12) รับทราบกิจการและผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของผู้จัดการ ตลอดจนรับทราบปัญหาและข้อเสนอของผู้จัดการ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(13) รายงานผลการปฏิบัติงาน เหตุการณ์ความเคลื่อนไหว ผลแห่งกิจการตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการศึกษา

ข้อ 74 คณะกรรมการศึกษา ให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการดำเนินการจำนวนไม่เกิน ..... คน เป็นคณะกรรมการศึกษา โดยให้มีตำแหน่งเป็นประธานคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

คณะกรรมการศึกษาให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่กำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการศึกษานั้น

ให้คณะกรรมการศึกษาประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการศึกษา หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการศึกษา ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการศึกษาทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้คณะกรรมการศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในการประชุมคราวถัดไป

ข้อ 75 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษา ให้คณะกรรมการศึกษามีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการตามข้อบังคับ ตลอดจนระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมติและคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ให้การศึกษาอบรมแก่สหกรณ์สมาชิก และผู้ที่สนใจให้ทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิธีการ และการบริหารงานของสหกรณ์
- (2) ประชาสัมพันธ์ให้สหกรณ์สมาชิก และสหกรณ์อื่นได้ทราบถึงผลงานของชุมนุมสหกรณ์ที่ได้ดำเนินงานไป
- (3) ดำเนินการในการหาสหกรณ์ผู้สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิก
- (4) ศึกษา และติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวด้านการดำเนินงานของสหกรณ์อื่นทั้งในและนอกประเทศ เพื่อนำตัวอย่างที่ดีมาเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณานำมาบริการแก่สหกรณ์สมาชิก

คณะอนุกรรมการ

ข้อ 76 คณะอนุกรรมการ ในกรณีจำเป็นแก่การดำเนินงาน คณะกรรมการดำเนินการอาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการต่าง ๆ เพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจของสหกรณ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

คณะกรรมการดำเนินการอาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการและให้ถือว่าที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบ

ประธานในที่ประชุม

ข้อ 77 ประธานในที่ประชุม ในการประชุมใหญ่หรือการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมด้วย ก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการดำเนินการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการศึกษา ให้ประธานคณะกรรมการนั้น ๆ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมใหญ่วิสามัญที่ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกขอให้เรียกประชุม และในกรณีที่ประชุมใหญ่ได้มีมติถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการ ถ้ามีการร้องขอให้เปลี่ยนตัวประธานในที่ประชุม ก็ให้กระทำโดยเลือกผู้แทนสหกรณ์สมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะคราวนั้นหรือตั้งแต่บัดนั้นจนเสร็จการประชุม มติเลือกประธานในที่ประชุมในกรณีนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม

การออกเสียงและการวินิจฉัยปัญหาในที่ประชุม

ข้อ 78 การออกเสียง ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกหรือกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการอื่น ๆ ออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ สุดแต่กรณีได้เพียงคนละหนึ่งเสียง และจะมอบให้ผู้อื่นมาประชุมและออกเสียงแทนตนไม่ได้

ถ้าในปัญหาซึ่งที่ประชุมวินิจฉัยนั้น ผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นการเฉพาะตัว ผู้นั้นจะออกเสียงในเรื่องนั้นไม่ได้

ข้อ 79 การวินิจฉัยปัญหา เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นพิเศษในข้อบังคับนี้ การวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การควบชุมนุมสหกรณ์
- (3) การเลิกชุมนุมสหกรณ์
- (4) การแยกชุมนุมสหกรณ์

รายงานการประชุม

ข้อ 80 รายงานการประชุม ในการประชุมใหญ่ หรือการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ต้องจัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมลงลายมือชื่อพร้อมทั้งบันทึกเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัยทั้งสิ้นไว้ในรายงานการประชุม และให้ประธานในที่ประชุมกับกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการอื่น ๆ แล้วแต่กรณี อีกคนหนึ่งเข้าประชุมนั้น ๆ ลงลายมือไว้เป็นสำคัญ

หมวด 8

ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่อื่น

ข้อ 81 การจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถความเหมาะสม และไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 63 เพื่อจ้างและแต่งตั้งเป็นผู้จัดการของชุมนุมสหกรณ์ ในการจ้างผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์ต้องทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกให้มีหลักประกันอันสมควร

ในการแต่งตั้ง หรือจ้างผู้จัดการ ต้องให้ผู้จัดการรับทราบและรับรองที่จะปฏิบัติหน้าที่ ดังกำหนดไว้ในข้อ 83 เป็นลายลักษณ์อักษร

ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบของชุมนุมสหกรณ์เกี่ยวกับการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือก การแต่งตั้งหรือจ้าง การกำหนดอัตราเงินเดือน การให้สวัสดิการและการให้ออกจากตำแหน่งของผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 82 การดำรงตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์อาจจ้างผู้จัดการสหกรณ์โดยกำหนดระยะเวลาหรือไม่กำหนดระยะเวลาก็ได้

ข้อ 83 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการ ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทั่วไป และรับผิดชอบเกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบและดำเนินการขึ้นต้นเกี่ยวกับการรับสหกรณ์เข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนเป็นธุระจัดให้สหกรณ์ที่สมัครเข้าเป็นสหกรณ์สมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับเงินค่าหุ้นตามข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ และดำเนินการเกี่ยวกับการให้สหกรณ์สมาชิกออกจากชุมนุมสหกรณ์ แล้วนำเสนอคณะกรรมการอำนวยการ หรือคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับการถือหุ้นของสหกรณ์สมาชิก แจกยอดจำนวนหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้นและชกแจงการถือหุ้นในสหกรณ์

(3) รับฝากเงิน จ่ายคืนเงินฝาก และชกแจงการฝากเงินในชุมนุมสหกรณ์

(4) เป็นธุระในการตรวจสอบคำขอกู้ จ่ายเงินกู้ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้ และดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการให้เงินกู้ให้เป็นไปตามแบบและระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนดไว้

(5) จัดการทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวกับการค้า และการบริการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์

(6) สำรวจราคาผลผลิตหรือสินค้าอื่น ๆ ในตลาดต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักในการพิจารณาดำเนินกิจการของชุมนุมสหกรณ์ กับแจ้งให้คณะกรรมการอำนวยการ และสหกรณ์สมาชิกทราบความเคลื่อนไหวของราคาผลผลิตและสินค้านั้น ๆ ด้วย

(7) เป็นธุระกวาดขันในเรื่องการออกไปรับ เรียกใบรับ หรือจัดให้มีใบสำคัญเกี่ยวกับการซื้อขาย และการทำธุรกิจต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปด้วยความเที่ยงตรงสุจริต

(8) รับผิดชอบตรวจสอบการรับจ่ายเงินทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนรวบรวมใบสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินของชุมนุมสหกรณ์ไว้โดยครบถ้วน

(9) รักษาเงินสดของชุมนุมสหกรณ์ภายในจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้สำรองไว้ใช้จ่ายในกิจการของชุมนุมสหกรณ์ และจัดการส่งเงินของชุมนุมสหกรณ์นอกจากจำนวนดังกล่าวนั้นเข้าฝากตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

(10) พิจารณาจัดจ้างพนักงานและลูกจ้างของชุมนุมสหกรณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ รวมถึงกำหนดหน้าที่และวิธีปฏิบัติงานของบรรดาพนักงานและลูกจ้างของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างเหล่านั้นให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

- (11) เก็บรักษาสัญญาจ้างและหลักประกันของพนักงานและลูกจ้างของชุมนุมสหกรณ์ให้ครบถ้วนและปลอดภัย
  - (12) ติดตามประสานงานกับเลขานุการในการนัดเรียกประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ
  - (13) เข้าร่วมประชุมชี้แจงในการประชุมใหญ่ การประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และการประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ เว้นแต่ในกรณีซึ่งที่ประชุมนั้น ๆ มิให้เข้าร่วมประชุม
  - (14) ปฏิบัติการเกี่ยวกับการโต้ตอบหนังสือของชุมนุมสหกรณ์
  - (15) รับผิดชอบและดูแลในการจัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
  - (16) รักษาดวงตราของชุมนุมสหกรณ์ และรับผิดชอบตรวจตราทรัพย์สินต่าง ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนผลิตผลหรือสินค้าอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย
  - (17) เสนอรายงานกิจการประจำเดือนของชุมนุมสหกรณ์ต่อคณะกรรมการอำนวยการเป็นประจำทุกเดือน หรือตามที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนดให้ปฏิบัติ
  - (18) จัดทำประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และแผนการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการ พิจารณานำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ
  - (19) รับผิดชอบจัดทำงบดุลรวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เสนอต่อที่ประชุมใหญ่
  - (20) เสนอรายการ หรือรายงานของชุมนุมสหกรณ์ต่อทางราชการตามแบบและระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด
  - (21) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์มอบหมายให้ หรือตามที่ควรกระทำเพื่อให้กิจการในหน้าที่ของตนลุล่วงไปด้วยดี
- ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้จัดการต้องกระทำตามข้อบังคับและระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ตลอดจนมติของคณะกรรมการดำเนินการโดยเคร่งครัด ถ้าเรื่องใดไม่มีกำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบหรือมติ ก็ต้องกระทำตามทางอันสมควรเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 84 การพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการ ผู้จัดการของสหกรณ์ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกโดยแสดงความจำนงทำเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ
- (3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบของสหกรณ์ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายสหกรณ์กำหนด
- (4) อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ หรือครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

(5) ถูกเลิกจ้าง

(6) ถูกลงโทษให้ออกหรือไล่ออก หรือมีพฤติกรรมอันแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ว่าได้กระทำการ หรือละเว้นการกระทำการใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแก่ประชาชน หรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

ข้อ 85 การลาออก ให้ผู้จัดการสหกรณ์ยื่นหนังสือถึงสหกรณ์ก่อนวันที่จะออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้เลขานุการคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พิจารณาการลาออกนั้น การยับยั้งการลาออกของผู้จัดการสหกรณ์กระทำไม่ได้เกินหกสิบวัน

ข้อ 86 ¹¹ การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้จัดการ ถ้าตำแหน่งผู้จัดการว่างลง และยังไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทน หรือเมื่อผู้จัดการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของชุมนุมสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้เป็น ผู้รักษาการแทน

ข้อ 87 การเปลี่ยนผู้จัดการ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนผู้จัดการ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการต้องจัดให้มีการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีและการเงิน ตลอดจนผลิตผลและสินค้าคงเหลือของชุมนุมสหกรณ์กับบรรดาทรัพย์สินและหนี้สินของสหกรณ์ ตลอดจนจัดทำบัญชีของชุมนุมสหกรณ์เพื่อทราบฐานะอันแท้จริงก่อนที่จะส่งมอบงาน

ข้อ 88 ผู้จัดการชั่วคราว ถ้าชุมนุมสหกรณ์ยังไม่ได้จ้างผู้หนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ให้ถือว่าคณะกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้จัดการในชั่วระยะเวลานั้น คณะกรรมการดำเนินการจะมอบหมายให้กรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ผู้จัดการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 89 เจ้าหน้าที่อื่น นอกจากตำแหน่งผู้จัดการแล้ว ชุมชนสหกรณ์อาจจัดจ้างและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติงานในชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ที่ปรึกษา

ข้อ 90 ที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินการอาจเชิญบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ และความสามารถเหมาะสมเป็นที่ปรึกษาได้ เพื่อให้ความเห็นและคำแนะนำในการดำเนินงานทั่วไปของชุมนุมสหกรณ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนด

ผู้ตรวจสอบกิจการ

---

¹¹ โปรดตรวจสอบตำแหน่งที่ปรากฏในข้อนี้ ให้สัมพันธ์กับระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยข้อบังคับการทำงาน หรือระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยเจ้าหน้าที่ฯ

ข้อ 91 ผู้ตรวจสอบกิจการ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอกซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความรู้ความสามารถในด้านการเงิน การบัญชี การบริหาร ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ การสหกรณ์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมนุมสหกรณ์ และมีคุณสมบัติเป็นผู้ผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ จำนวน.....¹² (ตัวอักษร) คน หรือคณะผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน..... (ตัวอักษร) คนต่อคณะหรือหนึ่งนิติบุคคล

กรณีเลือกคณะผู้ตรวจสอบกิจการ ให้มีประธานคณะหนึ่งคนมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบกิจการ และให้ประกาศชื่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการให้ที่ประชุมใหญ่ทราบด้วย

ข้อ 92 ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ให้สหกรณ์ประกาศขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้สมาชิกทราบก่อนวันประชุมใหญ่ และให้ประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการก่อนวันประชุมใหญ่ และพิจารณาคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อนำเสนอชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งตามประกาศ โดยผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการต้องแสดงตนต่อที่ประชุมใหญ่ด้วย และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งคะแนนสูงสุดเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ หากมีคะแนนเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด¹³ ทั้งนี้ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งลำดับคะแนนรองลงมาเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสำรอง จำนวน.....คน หรือ คณะ หรือ หนึ่งนิติบุคคล

กรณีมีผู้ตรวจสอบกิจการคนใดต้องขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการตามข้อ 94 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ผู้ตรวจสอบกิจการสำรองเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน หรือจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการใหม่

ข้อ 93 การดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการอยู่ในตำแหน่งได้มีกำหนดเวลา.....¹⁴ ปีบัญชีสหกรณ์ เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วยังไม่มีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่ ก็ให้ผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าที่ประชุมใหญ่มีมติเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่

ผู้ตรวจสอบกิจการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจจะได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่อีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

---

¹² ระบุจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ที่แน่นอน แต่ไม่เกิน 5 คนหรือ 1 นิติบุคคล

¹³ ผู้ตรวจสอบกิจการสำรองสัมพันธ์กับข้อ 99 เช่น กรณีเลือกผู้ตรวจสอบกิจการเป็นคณะ ให้กำหนดผู้ตรวจสอบกิจการสำรองเป็นคณะ เป็นต้น
หมายเหตุ : เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเลือกตั้งหรือกำหนดค่าตอบแทนสหกรณ์ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ตรวจสอบกิจการจะเป็นรายบุคคล หรือ คณะ หรือ นิติบุคคล (ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง)

¹⁴ ระบุจำนวนปีให้ชัดเจน และต้องไม่เกิน 3 ปี

กรณีผู้ตรวจสอบกิจการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการก่อนครบวาระ ให้กำหนดระเบียบวาระการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่ ในคราวประชุมใหญ่ครั้งแรกหลังจากผู้ตรวจสอบกิจการคนนั้นขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ และนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้แทนต่อเนื่องจากผู้ที่ตนมาดำรงตำแหน่ง

ข้อ 94 การขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุ
อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยแสดงเหตุผลเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการหรือยื่นต่อคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์แล้วแต่กรณี
- (4) ที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ลงมติถอดถอนผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ออกจากตำแหน่งทั้งคณะหรือรายบุคคล
- (5) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์วินิจฉัยว่าขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 95 อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของชุมนุมสหกรณ์ ทั้งด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และด้านปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ รวมทั้งการประเมินผลการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศของชุมนุมสหกรณ์ และการตรวจสอบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของชุมนุมสหกรณ์
- (3) สอบทานระบบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ รวมทั้งคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ
- (4) ตรวจสอบและสอบทานระบบการควบคุม   ดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพย์สินของสหกรณ์   เพื่อให้การใช้ทรัพย์สินเป็นไปอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

(5) ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ในการพิจารณาแก้ไข ข้อสังเกตหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชี

ข้อ 96 การรายงานผลการตรวจสอบ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือน และประจำปีรวมทั้งข้อสังเกตข้อเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษร และเข้าร่วมประชุมเพื่อแจ้งผลการตรวจสอบ ประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป และรายงานผลการตรวจสอบ ประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ด้วย

กรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการพบว่ามีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์อย่างร้ายแรง หรือชุมนุมสหกรณ์มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศหรือ คำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมหรือ คำสั่งของชุมนุมสหกรณ์จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์สมาชิกและชุมนุมสหกรณ์อย่างร้ายแรง ให้แจ้งผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไข และให้จัดส่งสำเนารายงานดังกล่าว ต่อ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครที่กำกับดูแลโดยเร็ว

ให้ผู้ตรวจสอบกิจการติดตามผลการแก้ไขตามรายงานการตรวจสอบ และสำเนารายงานผลการแก้ไข และผลการติดตามของผู้ตรวจสอบกิจการต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครที่กำกับดูแล

ข้อ 97 ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ กรณีผู้ตรวจสอบกิจการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดิจจริยธรรมในการปฏิบัติงานจนเป็นเหตุให้ชุมนุมสหกรณ์ได้รับความเสียหาย ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ หรือหากตรวจพบข้อบกพร่องของชุมนุมสหกรณ์ ต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบโดยเร็ว ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายอันจะเกิดแก่ชุมนุมสหกรณ์ด้วยเหตุไม่เจ้านั้น

การพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่

ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 98 ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ การโอนหรือจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของชุมนุมสหกรณ์ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการทุกคนเป็นเอกฉันท์ และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ด้วย

การลงมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตามความในวรรคแรกให้ถือเสียงข้างมากของผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่อยู่ในที่ประชุมและครบเป็นองค์ประชุม

หมวด 9

ข้อเบ็ดเสร็จ

ระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

ข้อ 99 ระเบียบของสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับนี้ และเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์
- (2) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น
- (3) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสมาคมพาณิชย์สงเคราะห์
- (4) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์
- (5) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่น
- (6) ระเบียบว่าด้วยกลุ่มสมาชิก
- (7) ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน
- (8) ระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน
- (9) ระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนสาธารณประโยชน์
- (10) ระเบียบว่าด้วยที่ปรึกษา
- (11) ระเบียบอื่น ๆ ที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรกำหนดไว้ให้มี เพื่อสะดวกและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์

ระเบียบใน (1) (2) (3) (5) ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนจึงจะใช้บังคับได้

ส่วนระเบียบอื่นเมื่อคณะกรรมการดำเนินการกำหนดใช้แล้วให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ ภายในสามสิบวัน

ข้อ 100 การดำเนินคดีเกี่ยวกับความเสียหาย ในกรณีที่ทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ถูกยักยอก หรือเสียหายโดยประการใด ๆ ก็ดี หรือในกรณีที่ชุมนุมสหกรณ์เรียกคืนเงินกู้ตามข้อ 99 (2) แต่มิได้รับชำระตามเรียกก็ดี คณะกรรมการดำเนินการต้องร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ

ข้อ 101 การตีความในข้อบังคับ ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับข้อใด ให้ชุมนุมสหกรณ์เสนอปัญหานั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อขอคำวินิจฉัย และให้ชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติตามคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 102 การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับ ชุมนุมสหกรณ์อาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ ซึ่งมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนผู้แทนสหกรณ์สมาชิก

ที่มาประชุม และให้ชุมนุมสหกรณ์เสนอขอจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับนั้นจึงเป็นอันสมบูรณ์

การเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้แจ้งข้อความที่เสนอให้พิจารณานั้นโดยเต็มสำนวนไปให้สหกรณ์สมาชิกทราบล่วงหน้า พร้อมกับหนังสือแจ้งนัดประชุม

ข้อ 103 การจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อชุมนุมสหกรณ์ต้องเลิก เมื่อชุมนุมสหกรณ์ต้องเลิก และได้จัดการชำระบัญชีโดยจำหน่ายทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดทั้งจ่ายคืนเงินรับฝากพร้อมด้วยดอกเบี้ย และชำระหนี้สินอื่น ๆ ของชุมนุมสหกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์มีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สหกรณ์สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- (2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามข้อ 40 (2)

เงินที่จ่ายตามข้อ (2) และ (3) เมื่อรวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินยอดรวมแห่งจำนวนเงินกำไรสุทธิ ที่ชุมนุมสหกรณ์หาได้ในระหว่างปีที่เลิกสหกรณ์กับทุนรักษ้อัตราเงินปันผลที่ถอนไปตามข้อ 40 (4) ในปีนั้น

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีกให้ออนให้แก่สหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

ข้อ 104 ในกรณีที่ข้อบังคับนี้มีได้กำหนดข้อความเรื่องใดไว้ ให้ชุมนุมสหกรณ์รับบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำสั่งและระเบียบปฏิบัติของนายทะเบียนสหกรณ์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่ง ข้อบังคับนี้ด้วย

บทเฉพาะกาล

¹⁵**ข้อ 105** นับแต่วันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ระเบียบใดซึ่งสหกรณ์ถือใช้อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ถือใช้และไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ถือตามระเบียบนั้นไปก่อน จนกว่าจะได้กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ใหม่

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

---

¹⁵ ใช้สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับใหม่ สหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่ให้ตัดออก

ลงชื่อ.....เลขานุการ
(.....)

เหตุผล ที่ต้องยกเลิกข้อบังคับเดิมและใช้ข้อบังคับฉบับนี้แทน

.....

.....

.....

.....

.....